

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права №2

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Договірне право»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Спеціалізація – «Військова юстиція»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № від р.

Ректор

_____ **Анатолій Гетьман**

Харків 2021

Програма навчальної дисципліни «Договірне право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Військова юстиція» Військово-юридичного інституту. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 26 с.

Розробники:

Іванова Ксенія Юріївна, старший викладач кафедри цивільного права № 2, кандидат юридичних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права №2 протокол № 1 від 31 серпня 2021р.

Завідувач кафедри - В.Л. Яроцький, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	10
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	12
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	12
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	12
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	13
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	16
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	20
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	23
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни	26

1. Вступ

1.1. *Мета та завдання* навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – поглиблення теоретичних знань з питань договірного права та набуття навичок їх практичного застосування.

Метою навчальної дисципліни «Договірне право» є формування системи поглядів на роль договору як основної правової форми, яка в умовах ринкової економіки опосередковує відносини економічного обміну і дозволяє його учасникам раціонально й ефективно будувати свої відносини; основних умінь і навичок практичного застосування компетентностей для ведення договірної роботи і досягнення визначених результатів навчання.

Завдання – формування системи теоретичних знань щодо основних категорій, понять і правових механізмів договірного права; знання і розуміння основних тенденцій розвитку договірного права; формування умінь роботи з нормативно-правовими актами, які регулюють відносини, пов'язані з укладенням, зміною і розірванням цивільно-правових договорів; знання основних положень чинного законодавства, що врегульовує договірні відносини в окремих сферах; формування практичних навичок роботи із договорами і матеріалами судової практики; оволодіння науковими підходами щодо розв'язання проблемних питань правового регулювання договірних відносин; вироблення навичок правової оцінки ситуацій і їх застосування для вирішення конкретного спору.

1.2. *Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:* за вибором студента

1.3. *Пререквізити:* «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Цивільне право» (частина I та II), «Цивільний процес».

1.4. *Кореквізити:* «Порівняльне правознавство», «Житлове право».

1.5. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу при вирішенні проблемних ситуацій, що виникають при укладенні, зміні, припиненні договірних правовідносин.

ПК – 2. Знання методології досліджень та навички використання інформаційних технологій і баз даних при дослідженні особливостей окремих договорів та спірних питань у сфері договірного права.

ПК – 3. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу інформації з національних та міжнародних джерел щодо правового регулювання договірних відносин та правових механізмів захисту прав та інтересів їх учасників.

ПК – 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації у разі змін у чинному законодавстві та запровадженні нових підходів до правової регламентації договірних відносин.

ПК – 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) при вирішенні проблемних ситуацій в сфері договірного права.

ПК – 6. Здатність приймати обґрунтовані, неупереджені та вмотивовані рішення при тлумаченні положень чинного законодавства в сфері захисту прав учасників договірних відносин.

ПК – 7. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати особисту думку при кваліфікації фактів й обставин, що мають значення для визначення правової природи договору та забезпечення ефективного захисту прав та інтересів учасників договірних правовідносин, належним чином її обґрунтовувати.

ПК – 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів

ПК – 9. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення в сфері договірного права.

ПК – 10. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України при вирішенні проблемних питань договірного права.

ПК – 11. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні щодо договірних відносин.

ПК – 12. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи договірного права у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

ПК – 13. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, якими регулюються договірні правовідносини, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

ПК – 14. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів як учасників договірних зобов'язань.

ПК – 15. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем, які існують в теорії договірного права та виникають на практиці, та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

ПК – 16. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів з найбільш актуальних питань договірного права, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПК – 17. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування в сфері договірного права, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

ПК – 18. Здатність розрізняти в практичній діяльності принципи договірного права як інституту зобов'язального права в межах приватного права.

ПК – 19. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання договірних відносин.

ПК – 20. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо) для ефективного захисту прав та інтересів учасників договірних правовідносин.

(Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати знання й розуміння основних положень цивільного, договірного права, сутності та змісту основних понять, категорій, інститутів, правових статусів суб'єктів, договірних правовідносин.

РНС НД – 1.2. Здатність проводити правову кваліфікацію укладеного між сторонами договору, визначати його належність до певного договірного типу (виду), виявляти межі та механізми його правової регламентації.

РНС НД – 1.3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів щодо окремих видів договорів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РНС НД – 1.4. Проаналізувати детермінант розвитку договірного права в контексті глобалізації та рекодифікації.

РНС НД – 1.5. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії юридичної науки і юридичної практики в договірному праві.

РНС НД – 1.6 Інтерпретувати феномен судової практики в договірній сфері.

РНС НД – 1.7. Здійснювати презентацію свого дослідження з актуальних тем договірного права, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

PHC HD – 1.8. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію при вирішенні юридичних казусів в договірному праві, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи для захисту прав та інтересів учасників договірних правовідношення.

PHC HD – 1.9. Дискутувати зі складних правових проблем, що виникають у договірному праві, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

PHC HD – 1.10. Оцінювати достовірність інформації щодо окремих видів договорів та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності при вирішенні складних питань договірного права.

PHC HD – 1.11. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у консультуванні з питань укладення, зміни, припинення договорів.

PHC HD – 1.12 Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів договірного права.

PHC HD – 1.13 Проводити порівняльно-правовий аналіз теорій договору, динаміки договору та особливостей його окремих видів у різних правових системах, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

PHC HD – 1.14 Аналізувати та оцінювати практику застосування договорів у корпоративному праві, спадковому, сімейному праві та в сфері права інтелектуальної власності.

PHC HD – 1.15. Обґрунтовувати правову позицію при юридичній оцінці умов договорів та кваліфікації фактів та обставин, що мають юридичне значення для правильного вирішення договірного спору.

РНС НД – 1.16. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики з питань договірного права.

РНС НД – 1.17. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій при складанні договору, визначенні його умов.

РНС НД - 1.18. Здатність надавати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в сфері договірного права, зокрема, під час складення проектів договорів та супроводу їх укладення та виконання, а також при розгляді спорів, що виникли у зв'язку з порушенням договорів.

РНС НД – 1.19. Знання способів тлумачення договору та ключові правові позиції Верховного Суду щодо тлумачення.

РНС НД – 1.20. Демонструвати знання правових механізмів захисту прав та інтересів сучасників договірних відносин в національному праві та особливості застосування ними різних форм та способів захисту своїх прав.

(Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.7. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1 «Загальні положення договірного права».

Договір як регулятор ринкових відносин. Поняття та загальні положення про цивільно-правовий договір. Теорії договору (консенсусна, актова, облігаційна). Загальна характеристика принципів договірного права (принцип свободи договору, принцип добросовісності учасників договірних відносин, принцип стабільності договірних відносин).

Динаміка договору (укладення, виконання, зміна, припинення). Електронні договори та смарт-контракти. Договір про застосування медіації. Зміст договору, класифікація умов договору. Несправедливі (недобросовісні) умови. Особливості переддоговірної та договірної відповідальності. Недійсність та неукладеність договору. Тлумачення договору.

Модуль 2 «Особливості окремих видів договорів про передання майна у власність, у користування, про виконання робіт та надання послуг». *Договори щодо передання майна у власність, у користування, про виконання робіт та надання послуг. Істотні умови договорів. Сторони договору, їх права і обов'язки. Наслідки порушення договорів. Зміна і розірвання договорів.*

Модуль 3 «Договори у корпоративному, спадковому, сімейному праві та в сфері права інтелектуальної власності». *Поняття та особливості корпоративного договору. Суб'єкти корпоративного договору. Предмет та інші умови корпоративного договору. Загальна характеристика договорів у спадковому праві.*

Поняття та співвідношення сімейно-правових договорів та договорів у сфері сімейного права, їх види та особливості.

Система договорів у сфері права інтелектуальної власності та їх загальна характеристика. Договори, які безпосередньо спрямовані на розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, та інші (супутні, допоміжні) договори щодо реалізації прав інтелектуальної власності.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 2 Кількість модулів: 3 Загальна кількість годин: 60	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081	Модуль 1 Лекції: 1 Практичні заняття : 2 Самостійна робота: 5 Модуль 2

Тижневих годин: аудиторних – 2-4 самостійна робота – 10	«Право» Спеціалізація - «Військова юстиція»	Лекції: 2 Практичні заняття : 3 Самостійна робота: 10 Модуль 3 Лекції: 3 Практичні заняття : 4 Самостійна робота: 15 Види контролю: поточний контроль; семестровий залік
---	--	---

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення договірного права.

Договір як регулятор ринкових відносин. Поняття та загальні положення про цивільно-правовий договір. Теорії договору (консенсусна, актова, облігаційна). Загальна характеристика принципів договірного права (принцип свободи договору, принцип добросовісності учасників договірних відносин, принцип стабільності договірних відносин).

Динаміка договору (укладення, виконання, зміна, припинення). Електронні договори та смарт-контракти. Договір про застосування медіації. Зміст договору, класифікація умов договору. Несправедливі (недобросовісні) умови. Особливості переддоговірної та договірної відповідальності.

Недійсність та неукладеність договору. Тлумачення договору.

Модуль 2. Особливості окремих видів договорів про передання майна у власність, у користування, про виконання робіт та надання послуг.

Договори щодо передання майна у власність, у користування, про виконання робіт та надання послуг. Істотні умови договорів. Сторони договору, їх права і обов'язки. Наслідки порушення договорів. Зміна і розірвання договорів.

Модуль 3. Договори у корпоративному, спадковому, сімейному праві та в сфері права інтелектуальної власності.

Поняття та особливості корпоративного договору. Суб'єкти корпоративного договору. Предмет та інші умови корпоративного договору.

Загальна характеристика договорів у спадковому праві.

Поняття та співвідношення сімейно-правових договорів та договорів у сфері сімейного права, їх види та особливості.

Система договорів у сфері права інтелектуальної власності та їх загальна характеристика. Договори, які безпосередньо спрямовані на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, та інші (супутні, допоміжні) договори щодо реалізації прав інтелектуальної власності.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу – навчальні заняття, самостійна підготовка, підсумковий залік.

Види навчальних занять – лекції, практичні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни та формуванню у них навичок і вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи є:

– доопрацювання матеріалів лекцій та робота з рекомендованою літературою;

– підготовка до практичних занять, виконання завдань за темами практичних занять, узагальнення судової практики, підготовка доповідей та презентацій на актуальні теми, підготовка та публікація наукових статей, тез тощо;

– робота в інформаційних мережах, зокрема, ознайомлення із судовими рішеннями в цивільних та господарських справах, розміщених в Єдиному державному реєстрі судових рішень, а також вивчення правових позицій вищих судових інстанцій щодо захисту прав та інтересів учасників договірних відносин.

4.3. *Освітні технології та методи навчання*

Освітні технології:

- проблемне навчання;
- професійно-ділові ігрові технології;
- контекстного навчання;
- мультимедійні й аудіовізуальні технології;
- студентоцентристське навчання.

Методи навчання:

- проведення дискусій;
- ділові ігри;
- кейс-метод.
- метод мозкової атаки.

4.4. *Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни*

Види контролю:

- 1) поточний контроль (оцінювання) на кожному практичному занятті;
- 2) оцінювання на тематичних тестуваннях.

Поточний контроль знань здійснюється з урахуванням виконання студентами вимог щодо відвідування практичних занять, виконання письмових завдань, активної участі в їх обговоренні, використання рекомендованої учбової та наукової літератури, вивчення судової практики, виконання окремих форм самостійної роботи.

З метою оцінки знань студентів використовуються:

1). Традиційні методи:

– методи усного контролю: індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань;

– методи письмового контролю: розв'язання тестових завдань, аналіз судової практики в рамках певної категорії спорів, есе в рамках запропонованих тем.

2). Інноваційні методи:

- портфоліо, кейс-вимірювачі.

3). Методи самоконтролю:

- уміння самостійно оцінювати свої знання;

- peer review.

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 72 бали;

педагогічний контроль (Модуль №2, Модуль №3) – 28 балів;

Разом: 100 балів.

Порядок оцінювання:

1) на кожному практичному занятті студент може набрати від 0 до 8 балів;

2) на тематичному тестуванні – від 0 до 14 балів.

Види контролю: залік за результатами практичних занять. Підсумки педагогічного контролю фіксуються у журналі обліку роботи викладача і на останньому практичному занятті за накопичувальним принципом виставляється залік з навчальної дисципліни. Якщо студент набрав за підсумками роботи на практичних заняттях більше 60 балів з навчальної дисципліни, він отримує залік.

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову

книжку за вербальною шкалою («зараховано», «не зараховано») відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

Критерії оцінювання:

- 1) володіння інформацією, наданою викладачем на лекції;
- 2) володіння інформацією, що міститься в списку обов’язкової і додаткової літератури;
- 3) здатність застосовувати знання теорії під час вирішення практичних завдань;
- 4) здатність формулювати власні підходи до вирішення практичних завдань.

Рівні оцінювання:

1. Пороговий – оцінки «E» і «D» згідно зі шкалою оцінювання.
2. Типовий – оцінки «C» і «B» згідно зі шкалою оцінювання.

3. Відмінний – оцінка «А» згідно зі шкалою оцінювання.

4.5. *Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни*

Основна література

Нормативно-правові акти

Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6>

Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 21-22. ст.135 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

Додаткова література

Безклубий, І. А. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми : монографія. К. : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2005. 378 с.

Боднар, Т. В. Виконання договірних зобов'язань в цивільному праві : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2005. 272 с.

Венедіктова, І. В. Договір довірчого управління майном в Україні : навч. посіб. / І. В. Венедіктова. Х. : Консум, 2004. 216 с.

Договір як універсальна правова конструкція: монографія / за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Х.: Право, 2012. 432 с.

Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / за ред. О. В. Дзери. К. : Юрінком Інтер, 2008. 891 с.

Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. /за ред. О. В. Дзери. К. : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Монографія / За заг.ред. академіка НАПрН України О.Д. Крупчана; наук.ред. А.Б.Гриняк. К., 2017. 334 с.

Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном : монографія. Київ : Юрінком-Інтер, 2015. 280с.

Ісаєв А. М. Договір дарування за цивільним кодексом України : монографія. Х. : Дьякопенко, 2010. 224 с.

Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: монографія. Х. : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2007. 440 с.

Погрібний С. О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України : монографіяК. : Правова єдність, 2009. 304 с.

Пучковська, І. Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: монографія. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2017. 472 с.

Розгон О. В. Договори у сімейному праві України: монографія. К.: Ін Юре, 2018. 301с.

Сибіга О. М. Договір комісії за Цивільним кодексом України. Х. : Право, 2010. 184 с.

Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монографія. под. общ. ред. И.В. СпасибоФатеевой. Харьков: Право, 2017. 576 с.

Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, М. В. Домашенко та ін. ; за ред. В. І. Борисової, І. В. СпасибоФатеевої, В. Л. Яроцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2014. Т. 1. 656 с.

Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, М. В. Домашенко та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В.

СпасибоФатеєвої, В. Л. Яроцького. 2-ге вид., переробл. та допов. Х. : Право, 2014. Т. 2. 816 с.

Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 7: Загальні положення про зобов'язання та договір / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатеєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». Х.: ФО-П Лисяк Л. С., 2012. 736с.

Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т. 8: Договори про передачу майна у власність та користування / За ред. проф. І.В. СпасибоФатеєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Х.: ФО-П Лисяк Л.С., 2013. 670 с.

Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 9: Договори про виконання робіт та надання послуг. Частина 1: Загальні положення про підряд / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатеєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Х.:Смугаста типографія, 2017. 592 с.

Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 10: Кредитні та розрахункові зобов'язання. Договір комерційної концесії. Договір про спільну діяльність / І. В. Спасибо-Фатеєва, В. І. Крат, О.П. Печений та ін.; за ред. проф.І. В. Спасибо-Фатеєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». Х.: Право, 2015. 491 с.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>

База даних судових рішень Європейського суду з прав людини. URL: <http://hudoc.echr.coe.int>

Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни (за наявності)

Під час лекцій використовуються мультимедійні презентації, в яких стисло викладено зміст основних положень відповідної теми.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу при вирішенні проблемних ситуацій, що виникають при укладенні, зміні, припиненні договірних правовідносин.
ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК – 2. Знання методології досліджень та навички використання інформаційних технологій і баз даних при дослідженні особливостей окремих договорів та спірних питань у сфері договірного права.
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПК – 3. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу інформації з національних та міжнародних джерел щодо правового регулювання договірних відносин та правових механізмів захисту прав та інтересів їх учасників.
ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК – 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації у разі змін у чинному законодавстві та запровадженні нових підходів до правової регламентації договірних відносин.
ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПК – 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) при вирішенні проблемних ситуацій в сфері договірного права.
ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК – 6. Здатність приймати обґрунтовані, неупереджені та вмотивовані рішення при тлумаченні положень чинного законодавства в сфері захисту прав учасників договірних відносин.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК – 7. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати особисту думку при кваліфікації фактів й обставин, що мають значення для визначення правової природи договору та забезпечення ефективного захисту прав та інтересів учасників договірних правовідносин, належним чином її обґрунтовувати.
ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.	ПК – 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів
ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.	ПК – 9. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення в сфері договірного права.
СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	ПК – 10. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України при вирішенні проблемних питань договірного права.
СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК – 11. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні щодо договірних відносин.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПК – 12. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи договірного права у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК – 13. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, якими регулюються договірні правовідносини, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.	ПК – 14. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів як учасників договірних зобов'язань.
СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.	ПК – 15. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем, які існують в теорії договірного права та виникають на практиці, та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	ПК – 16. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів з найбільш актуальних питань договірного права, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК – 17. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування в сфері договірного права, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.	ПК – 18. Здатність розрізняти в практичній діяльності принципи договірного права як інституту зобов'язального права в межах приватного права.
СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК – 19. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання договірних відносин.
СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).	ПК – 20. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо) для ефективного захисту прав та інтересів учасників договірних правовідносин.

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.2. Здатність проводити правову кваліфікацію укладеного між сторонами договору, визначати його належність до певного договірному типу (виду), виявляти межі та механізми його правової регламентації.
ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів щодо окремих видів договорів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.7. Здійснювати презентацію свого дослідження з актуальних тем договірному права, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.8. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію при вирішенні юридичних казусів в договірному праві, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи для захисту прав та інтересів учасників

		договірного правовідношення.
ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.9. Дискутувати зі складних правових проблем, що виникають у договірному праві, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.10. Оцінювати достовірність інформації щодо окремих видів договорів та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності при вирішенні складних питань договірного права.
ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.11. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у консультуванні з питань укладення, зміни, припинення договорів.
ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.12 Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів договірного права.
ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.13 Проводити порівняльно-правовий аналіз теорій договору, динаміки договору та особливостей його окремих видів у різних правових системах, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.14 Аналізувати та оцінювати практику застосування договорів.
ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.15. Обґрунтовувати правову позицію при юридичній оцінці умов договорів та кваліфікації фактів та обставин, що мають юридичне значення для правильного вирішення договірного спору.
ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.17. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій при складанні договору, визначенні його умов.

правозастосовній практиці.		
ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.	№ 1 № 2 № 3	РНС НД – 1.16. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики з питань договірного права.

